Година III. Сливен, 15 Май 1893 г. Книжка II.

НАСТОЯЩОТО СПИСАНИЕ СЕ ПОСВѢЩАВА НА СЪВѢСТТА И РАЗУМА.

НОВА СВѢТЛИНА

Опититѣ с Евзапиа Паладино

(Прѣвод*)

Б. *Отбѣлѣжване на пръсти върху очернена книга.*— За да се увѣрим че ний имаме дѣйствително работа с една невидима ръка, ний турихме въз противоположната на медиума страна на масата, един лист книга очернена над дима, като поискахме щото ръката коіато ще си отбѣлѣжи пръститѣ, да не остави никакво черно піатно въз ръката на медиума, но въз нѣкоіа от нашитѣ ръцѣ. Г. Киапарели и Карл діу Прел държаха ръцѣтѣ на медиума. Като насѣдахме на кръг и угасихме лампитѣ, ний чухме една ръка да удърва леко въз масата и незабавно Г. діу Прел усѣти едни пръсти да го ударват; като освѣтлихме стаіата, намѣрихме върху очернената книга отбѣлѣжени пръсти и ръката на Г. діу Прел очернена със дим; когато пръститѣ пък на медиума нѣмаха никаква слѣда. Тоіа опит бѣше повторен три пъти, като настоіавахме, щото отбѣлѣжването на пръститѣ да бъде съвършенно; дѣйствително, върху вторіа лист, ний намѣрихме пет пръста отбѣлѣжени и върху третиа—отбѣлѣжена една цѣла лѣва ръка; като освѣтлихме стаіата видѣхме опъкито от ръката на Г. Діу Прел съвършенно очернена, а таіа на медиума съвършенно бѣла.

В. *Поіавление на ръцѣ върху един слабо-освѣтлен фонд.*—Ний турихме върху масата един къс кора на-

*) Прод. от кн. I.

мацана с една фосфорическа смѣс; други късове поставихме върху столове по различни мѣста из стаіата. По тоіа начин, ний видѣхме отчетливо, черния профил на една ръка, коіато се поставѣше въз кората на масата. Въз другитѣ кори видѣхме ръката да минава и заминава помѣжду нас като черна сѣнка. На 21 Септември, един от нас видѣ нѣколко пъти, *не една, ами двѣ ръцѣ отведнъж* да се іавіават върху един слабо освѣтлен прозорец без завѣси (вън бѣше тъмно, но не твърдѣ). Ръцѣтѣ се движѣха бързо, но не толкова, штото да не им видим профила; тѣ бѣха съвършенно непрозрачни и ний им виждахме съвършенно черната сѣнка върху прозореца. От лакатьа се виждаше само една твърдѣ малка част. Това іавление на двѣтѣ ръцѣ отведнъж е *много значително*, тъй като по никой начин медиума неможеше да освободи от връзкитѣ повече от една ръка из под надзора на съсѣдитѣ си. Същото закліучение се отнасіа и за удрянията на една ръка о друга (ръкоплѣскание), които чухахме твърдѣ често прѣз цѣлата вечеринка.

Г. *Издигание на медиума въз масата.*— Туй іавление го тургаме мѣжду най значителнитѣ и най-важнитѣ. Медиума, който продължаваше да пѣшка, бѣше издигнат заедно със стола си и сложен въз масата, прѣз което врѣме ръцѣтѣ му бѣха държани от съсѣдитѣ му. Вечерта на 28 Септември, додѣто Г. Рише и Ломброзо, държаха ръцѣтѣ на медиума, този послѣдния се оплака, че усѣщал двѣ ръцѣ, които го уловили под мишницитѣ; слѣд което, отведнъж, със измѣнен глас,*) каза: „сега ште тура моя медиум върху масата“. Слѣд 2-3 секунди іавлението бѣше извършено; Г. Г. Ломброзо и Рише са увѣрени, че не са помогнали, нито даже неволно, за това въскачвание. Слѣд един разговор със измѣнен глас, ме-

*) Тук се разбира, че прѣз устата на медиума говори духа, който извършва всички тѣзи іавления. Медиума е просто орѫдие на духа. Това състоіание се казва «транц». Заб. р.

диума іави за слизанието си. Г. Финци зае мѣстото на Г. Ломброзо и медиума бѣше отново снет долу. Прѣз сниманието Г. Г. Финци и Рише усѣтили много пъти една ръка да ги похващта леко по главата. На 3 Октомври се повтори същото іавление, със Г. Г. Діу Прел и Финци от странитѣ на медиума.

Д. *Похващания.*—Нѣкои от тѣх заслужват да бъдат отбѣлѣжени, особенно тѣз, што бѣха усѣтени от лица, които стоѣха далеч от медиума. Така, на 6 Октомври, Г. Джероза, който бѣше далеч от медиума 1. 20 метр. усѣти нѣколко пъти една ръка да удри неговата за да іа снеме; слѣд туй, една тръба, слѣд като свири из въздуха, го удари също. Трѣбва да отбѣлѣжим и нѣкои дѣйствиа мъчни за извършване във тъмно. Ето напримѣр едно: на 15 и 21 Септември, очилата на Г. Кіапарели му бѣха отнети два пъти, с една такава деликатност и бързина, што то той не се догади, освѣн, като ги видѣ прѣд едно друго лице. Друг един от присъствуіуштитѣ усѣти нѣкой да му глади косата и брадата. Във всичкитѣ дѣйствиа извършени от невидими ръцѣ, не забѣлѣжихмэ никога нѣкоіа погрѣшка, сбъркване, невѣштина, нѣшто неизбѣжно за человѣк, който дѣйствува в тъмно; а тъмнината в стаіата бѣше толкова съвършенна, че неможѣхме да се видим един друг, даже от близо. Трѣбва също да кажем, в това отношение, че всички малко-много тѣжки прѣдмѣти, които бѣха прѣнесени върху масата, не закачиха ни найлеко ръцѣтѣ на присъствуіуштитѣ; бѣха взети всички прѣдпазителни мѣрки, што то медиума да не може да мърда своитѣ.

Е. *Съприкосновение с една человѣшка фигура.*—Един от нас пожела да получи една цѣлувка и, ето, отведнъж, чува шума от една цѣлувка върху бузитѣ си, без да усѣти допиранието на друга уста. Случи се също един от присъствуіуштитѣ да похване една человѣшка фигура с брада и коса; косата бѣше много по-твърда от таіа на медиума, а брадата пък мно-

го по-тънковласа от косата на медиума. Тъзи сеапса стана на 21 Септем. и се повтори на 1, 5 и 6 Октомвр.

Ж. *Звук от тръба.*—На 6 Октомври вечерта, като турихме зад медиума една тръба, чухме различни ноти много іасно; звуковетѣ не идѣха от страната на медиума и тръбата бѣше прѣнесена върху масата на противната страна на медиума.

З. *Опититѣ на Ціолнера върху проникването на едно твърдо тѣло прѣз друго едно твърдо.*—Извѣстни са прочутитѣ опити на Астронома Ціолнер, чрѣз които искаше да даде едно опитно доказателство за дѣйствителното съществуване на едно четвърто опрѣдѣление на пространството, което, споредъ него, щѣло да обіасни много от медиумическитѣ іавления. Ако един от тѣзи опити би сполучил с помоштта на Евзапиа, трудоветѣ ни щѣха да бъдат напълно наградени; за туй се помъчихме да сполучим:

1-о *Вкарване една във друга на двѣ цѣли халки, съвършено отдѣлни.*

2-о *Връзването на един прост възел на една връв без краищата.*

3-о *Проникване на един твърд прѣдмѣт от вси във вътрѣшността на една кутиа закліучена, на коіато кліуча държим ний.*

Нито един от тіа опити не сполучи, нито моделіранието на една ръка във стопен парафин. Но случи се едно іавление, което може да се класифира при горнитѣ. Това бѣше на 21 Септември. Един от нас като си остави палтото върху един стол, слѣд малко видѣхме всички прѣдмѣти, които имало във джобоветѣ му, да се показват и изчезват прѣд една фосфорическа кора; в същото врѣме медиума се оплака, че му турили нѣщо на врата, което го задушавало. Като запалихме лампата намѣрихме палтото съвършено облѣчено на медиума, при всичко, че ръцѣтѣ му бѣха вързани и държени, както всѣкога. За това іавление обаче, като не бѣхме приготвени, не можихме да вземем всичката нуждна прѣдпазливост.

III

Іавленіа, които до сега се получаваха на тъмно получени при поставіанието медіума на свѣтло.

За да додем до пълно обѣждение, оставаше още да получим същитѣ іавленіа като поставим медіума на свѣтло; трѣбваше да постъпим по такъв начин, штото да оставим тъмнината за іавленіата, а свѣтлината за нас и за медіума.

За този опит раздѣлихме стаіата на двѣ половини, като спустнахме една завѣса по срѣдата, така, штото да остане едната половина на тъмно. На завѣсата направихме един отвор гдѣто турихме медіума, така, штото гърба му да бъде в тъмното, а лицето му, краката му, ръцѣтѣ му да бъдат на свътло. Зад завѣсата турихме един стол с един звънец, половин метр далеч от медіума; върху друг един стол, по далеч, турихме един съд пълен с мека, влажна пръст, на коіато повръхноста бѣше съвършенно гладка. В освѣтлената половина ний насѣдахме на кръг около масата, турена прѣд медіума. Ръцѣтѣ на медіума бѣха всѣкога държани от съсѣдитѣ му Г. Г. Кіапарели и Карл Діу Прел. Стаіата бѣше освѣтлена отъ един червен фенерь, турен въз друга една маса. За пръв пъть медіума бѣше поставен при такива условіа.

Іавленіата поченаха да се извършват отведнъж, даже на свѣштта, без червенитѣ стъкла; ний видѣхме завѣсата да се надува и съсѣдитѣ на медіума, като натиснаха, усѣтиха противление; врѣвта на един от тѣх бѣше дръпната силно, подир което пет удара бѣха ударени по завѣсата, което означаваше, че ис кат по-голѣмо освѣтление в стаіата; тогаз ний запалихме червеніа фенерь с един абажур, но скоро махнахме абажура и турихме даже фенерьа върху маса

та до медиума. Краиштата на завѣсата при отвора бѣха турени въз ъглитѣ на масата и спорѣд желанието на медиума ги закачихме с игли на главата му. Тогаз въз главата на медиума захвана да се поіавіава нѣшто нѣколко пъти. Г. Аксаков се издигна, тури ръката си над главата на медиума и каза, че усѣштал пръсти да го похващтат; подир туй ръката му бѣше уловена прѣз завѣсата; най-сетнѣ той усѣти да тургат нѣшто в ръката му: то бѣше столчето. Той го взема, но бѣше му отнето пак и падна на земіата. Всичкитѣ присъствуіушти на свой рѣд си туриха ръцѣтѣ на съштото мѣсто и усѣтиха допиранието на други ръцѣ. В тъмното при самиа отвор даже іавіаваха се и изчезваха свѣтлини много пъти. Г. Киапарели бѣше силно похванат прѣз завѣсата по гърба и по странитѣ. Главата му биде покрита от завѣсата и издръпана навътрѣ във тъмното, а прѣз туй време лѣвата му ръка държѣше постоіано ръката на медиума, а дѣсната—таіа на Г. Фиоджи. В това положение той усѣти да го похващтат голи и топли пръсти и видѣ свѣтлини да описват дъги във въздуха и да освѣтліават малко ръката и тѣлото което ги произвеждаше. Слѣд туй той си зае пак мѣстото и тогаз една ръка почна да се поіавіава в отвора, без да се отдръпне бързо, което ни позволи да іа видим іасно. Медиума, който не бѣ виждал още това, подигна главата си за да види и отведнъж ръката се спустна и похвана лицето му. Г. Карл Діу прел, без да напустне ръката на медиума, си пъхна главата в отвора над главата на този и отведнъж усѣти да го похващтат силно по разни части на тѣлото и по пръститѣ; мѣжду двѣтѣ глави, ръката се показа отново.

Г. Діу Прел си сѣдна на мѣстото и Г. Аксаков подаде едно моливо прѣз отвора; моливото бѣше схванато и хвърлено прѣз отвора въз масата. Еднъж се поіави един іумрук въз главата на медиума; той се раствори бавно и ни даде да видим отворена ръка

с разкрачени пръсти; тъзи ръка се поіави толкова пъти и ний іа похващтахме толкова много, щото никакво съмнѣние е невъзможно повече. *Тіа бѣше дѣйствително една ръка человѣшка и жива, коіато можехме да похващтаме.*

При свършека на сеансата, Г. Діу Прел ни показа едно отпечатание в пръстта; дѣйствително, ний видѣхме формата на една дѣсна ръка и туй ни обіасни защто един къс от пръста бѣше хвърлен прѣз отвора въз масата при свършека на сеансата: то било за да ни се даде очевидно доказателство, че не сме халіуцинирани.

Тѣзи факти се повториха много пъти, под съштиа начин, или подобно на него, прѣз 9, 13, 15 и 18 Октомври. За повече сигурност, вързахме на лѣвата ръка на медиума една еластична връв, коіато му обвиваше отдѣлно пръститѣ, така, щото, да упознаваме всѣкога коіа от двѣтѣ му ръцѣ държѣше всѣки един от съсѣдитѣ му.

Видѣнията ставаха при съштиа строг контрол освидѣтелствуван от Г. Г. Ш. Рише и Кнапарели, които даваха по това всичкото си внимание, макар да бѣше доста мъчно, по причина постоіанното вълнение ръцѣтѣ на медиума, които той държѣше обикновенно въз колѣнѣтѣ си.

Закліучение.

Като сполучихме на свѣтло чудеснитѣ іавленіа, които бѣхме забѣлѣжили на тъмно, сеансата на 8 Октомври бѣ за нас очевидното потвърждение на вѣрността в нашитѣ впечатленіа и неоспоримо доказателство, че за обіаснение на іавленіата в тъмното, не може се прибѣгна къмъ прѣдположението, че има измама от страна на медиума или нѣкоіа пліузиа от наша. Ний имаме едно доказателство, че тѣзи іавленіа могат да се получат и тогаз, когато медиума е

освѣтлен и ний можем да контролираме всичкигѣ му движениа.

Като публикуваме туй кратко изложение на нашитѣ опити, ний сме длъжни да потвърдим слѣдуіуштето: 1-о че іавлениата получени на свѣтло не могат да бъдат произведени от каквато и да било маісториа; 2-о че съштото убѣждение имаме и за поголѣмата част от іавлениата произведени на тъмно. За една част от тѣзи послѣднитѣ ний можем да признайме възможността да се произведат искуственно; обаче, слѣд туй, което казахме, очевидно е, че това прѣдположение, не само не може да се докаже, но е и безполезно в този случай. Като приемаме за вѣрни всичкитѣ іавлениа, добрѣ изслѣдвани, ний по никой начин не можем да се компроментираме.

При това, признаваме, че от гледна точка на точната наука, опититѣ ни се нуждаіат оште от нѣкои мѣрки, тъй като тѣ бѣха поченати без да знайме от какво ште имаме нужда и на кое трѣбва да обръштаме повече внимание, штото да се приготвим, както трѣбва. Инструментитѣ и потрѣбноститѣ, които употрѣбихме, бѣха приготвени и поръчани от Г. Г. Финци, Джероза и Ермакора.

Както и да е, това, което видѣхме и опитахме с очитѣ си, ни доказва іасно, че іавлениата са достойни за научно внимание.

Считаме за своіа длъжност да изразим публично уважението и признателността си към Г. Еркол Киаіа, за дѣто настоіа с такава ревност, въпрѣки хоратитѣ и клѣвѣтитѣ, в развиването на медиумическитѣ способности на Евзапиа Паладино; като обърна вниманието на строго-научнитѣ мъже върху неіа, той не е имал прѣд вид друга помисъл, друга цѣл освѣн тъзи: *въстържествуването на една истина, коіато неправедно са оставили непопуліарна.*

Подписи: *Александр Аксаков*, директор на журнала „Psychiche Studien“ Лайпциг и държавен съвѣтник на Н. И. В. Рускиа Император

Джиовани Киапарели, директор на астрономическата обсерваториа в Милан.

Карл Діу Прел, доктор на философиата, в Монако, Бавариа.

Анджело Броферио, професор по философиата.

Джиозепе Джероза, професор по физиката във висшето земледѣлческо училиште, в Портичи.

Дж. Б. Ермакора, доктор на физиката.

Джорж Финци, доктор на физиката.

На много от сеанситѣ присѣствуваха долоподписанитѣ:

Шарл Рише, професор в медицинскиа факултет в Парин, директор на „Revue scientifique“ (5 сеанси).

Карл Ломброзо, професор в медицинскиа факултет в Турин (2 сеанси).

Като притурка на горниа протокол обнародваме и слѣдното писмо:

Милан, 29 Октомври. Г. Киаіа,

„Аз имах случайа да присѣствувам, заедно с мои приатели и събратиа професори, особенно професор Ломброзо, на десетина сеанси с Евзапиа Паладино и признавам, че дойдох на тѣх съвършенно невѣрник; прѣд очевидността на фактитѣ, които се прѣдставиха на моето набліудение, бѣх длъжен да се увѣріа, че туй което гледах и усѣштах, не бѣше мистификациа (гіоз-бааджилък): іавлениата бѣха резултат на една сила чужда на Евзапиа.

„Като знаѣх добрѣ всичкитѣ майстории, до които прибѣгват обикновенно шарлатанитѣ за въспроизвеждание на подобни іавлениа, а най-главно измъкването на краката и ръцѣтѣ от страна на медиума, аз имах случайа да провѣріа абсоліутната невъзможност да направи нѣшто подобно Евзапиа. За іавлениата произведени на разстоіание, като прѣнасіанието на прѣдмѣти далеч от неіа, звука на инструментитѣ, поіавлението на свѣтлини и видимитѣ отбѣлѣжваниа, ако нѣкой приеме, че тиа факти са произведени чрѣз нѣкаква машинациа от страна на Евзапиа

Паладино, утвърдіавам, че това ште бъде акт от съвършенна глупост и безсъвѣстност от страна на свидѣтелитѣ. Аз сам мога, слѣд като присъствувах на различни опити, да докажа истиността на набліудаванитѣ іавленіа.

„Обіасненіето на тіа іавленіа не е в моіа компетентност; тъзи работа трѣбва да бъде извършена и изучена с всичката строгост на научнитѣ изслѣдванія.

„Ваш прѣдан
Проф. Ф. де Амичи,

Директор на Дермозифилопатическата клиника в Неаполитанскіа университет".

*
* *

„Понеже цѣл Милан се заинтересува от полемиката подигната, от Г. Торелли по повод опититѣ направени с Евзапіа Паладино, пиши по нататък редактора на „Italia del Popolo", то искам да публикувам нѣшто и за Г. Киаіа, който бѣше най-много нападнат от Торели, че бил съучастник с медіума. Ниій пратихме един от репортеритѣ си у Г. Киаіа.

Г. Киаіа е воененъ, който, макар и да е Неаполитанец, е роднина с много забѣлѣжителни фамилии от Милан. Той е около 50 годишен человѣк, малко побѣлѣл и голочел, отличен, носіашт постоіано едно очило на окото си и говорештец много свободно.

Торели го клѣвети, че бил съучастник с Евзапіа, като *ліубитель* на спиритизма, но прѣкалено убѣждение. Поканен да се заштиштава, той отказа, но при всичко това склони на едно свиждание. Ето какво е отговорил на нашіа репортер:

„Аз нѣма да отговора на Г. Торелли, заштото ако заговора ште го накарам да млъкне, а мене ми е в интереса да говори; слабостта на неговитѣ доказателства и засвидѣтелствуваніата, които привежда, не са освѣн за в негова врѣда.

„Аз искам штото моето мълчаніе да го подбуди

да потръсе други доказателства; тъй именно само спиритизма ште възбуди в Италиа вниманието върху този ред факти, на които Г. Торелли с полемиката си даде такава чудна публичност. Относително самиа мене не ме е грижа от праздни нападки; тѣзи, които ме познават ште се смѣіат за тѣзи нападки, другитѣ същото, а прѣз това врѣме дѣлото ште крачи напрѣд. Само чрѣз огънь и меч се прилагат убѣжденията за съштествуването на нови сили в природата и право е казъл един велик человѣк: *всѣко ново учение ште бѫде распнато на кръст.* Прѣди, аз исках да заведа дѣло за клѣвета против Г. Торелли, но приятелитѣ ми ме разубѣдиха и аз мисліа, като тѣх, че произнасянието на 9 тѣх научни мъже, които познаваме и уважаваме, ште има всѣкога повече стойност от колкото това на нѣкой си магистрат. И за други още причини, аз намѣрих за добрѣ да мълча, още повече, че Г. Торелли, на когото пратих протокола да го обнародва, исхвърлил най-съштественнитѣ мѣста, измѣнил го по своему, нѣшто което го още повече осъжда прѣд публиката. Тѣз, които прочетат съштинскиа протокол, тъй както си е, нѣма повече да се вдават на Г. Тореллевитѣ съжденія.

„Колкото за писмата на Г. Г. Еллеро и Венанціо, професори по психиатриата, които също *мисліат*, че Евзапиа употрѣбіава нѣкои майстории, обіасніавам си ги с туй, че тѣ не приемат свидѣтелствата, макар и на строго-научни мъже, тъй като противорѣчат на мнѣниата им. Тѣ, види се, сами са си внушили подобно съждение, или пък искат, че говорат тъй. Ако за Г. Торелли засвидѣтелствуването на такива хора, като Г. Рише, Негри, Конозо и пр. е равно на нула, то също тъй ништожни са за други пък съжденията на Г. Еллеро и Венанціо. Г. Ломбрано, който присъствува на малко сеанси и не можи да подпише протокола, ми пише слѣдуіуштитѣ безцѣнни думи, штом узнал неправедната полемика: „безполезно е да се борите, штом се отнасіа до една

истина; само врѣмето ште помогне, тъй като истината е още в пеленитѣ си. Оставете прочее да говорат каквото щат, фактитѣ сами ще отстра ніат клѣветитѣ: аз съм готов да подпиша протокола за всичкитѣ сеанси и да обнародвам че съм участвувал„.

„Аз се готвя, продължил Г. Киаіа, да обнародвам скоро една брошура, коіато ще раскрие цѣлата комедиа, играна от Г. Торелли. Колкото за сега, повторіам, имам интерес да мълча и да оставіа да говорат противницитѣ, които по този начин събират доказателствата си около този въпрос пълен с дѣіателност.

„Относително претендирането на Г. Торели, че щѣл да продължава обвиненията си против мене до тогава, до когато не съм приемѣл неговитѣ увѣрения, ще отговоріа, както Г. Рише: „не е за пръв пъть, гдѣто се хвърліа такова опровержение в строгата област на науката и не намирам нуждно да се намисам; разбирам че говорат за мистификациа, (измама) но тъзи дума е пуста, додѣто не бъде доказана мистификациата, по един удовлетворителен начин, за обіастението на всичкитѣ іавления“. Ако Г. Торели искаше едно опровержение по този въпрос, защо не въсприе това на инжинера Г. Чиолфи от Неапол и това на професора Сант-Анджело, от Венециа, мои приатели, които обіавиха, че са готови да отговоріат вмѣсто мене?

„Аз намирам, че от моіа страна би било връх на тъпостта да стана съучастник на Евзапиа, да губа врѣмето си за да се прѣтоваріам с труд; а връх на глупостта е да се вѣрва за възможно това, както е връх на инатението от страна на тоз, който се мъчи да накара другитѣ да го вѣрват“. *(Слѣдва).*

МЕДИУМНИЧЕСТВО НА ВЪПЛОЩТЕНИЕ.

(из Revue Spirite)

Прѣз Декември 1890, Г. Леймари, директора на Revue Spirite, ме покани да присъствувам у Г-ца Р...., дъштеріа на един капитан, мой познайник. Жена ми и аз бѣхме очудени от високитѣ дарби на Г-ца Р.., коіато имà четири въплоштениа с твърдѣ различни гласове. От тогаз, аз присъствувах много пъти на подобни опити и имах случай да слушам умрѣли мои познати и други лица, които говорѣха чрѣз устата на Г-ца Р...; гласоветѣ им бѣха съвършенно приличии на тѣхнитѣ, когато бѣха живи. При това медиума (Г-ца Р....) бѣше съвършенно механически и говорѣше много езици, които не познаваше, като Английски, Испански, Нѣмски, Италиански, според от каквато народност духове се въплотіаваха. Тѣзи различни езици бѣха изговаріани по-малко или повече чисто и правилно, спорѣд висотата и знанието на въплотениа дух.

Г-ца Р.... пишеше, също тъй механически, и ни даваше точниа почерк на умрелитѣ, факт, който ний повѣріавахме с писмата на покойнитѣ, што притежавахме.

Ето как става обикновенно сеанса: умаліава се малко свѣтлината, медиума сѣда на един стол и си затваріа очитѣ; дишанието му захваща да става малко или много развълнувано, според духоветѣ, които искат да се въплотіат; послѣ се дига и пада цѣл всрѣд салона, без никога да се удари; слѣд нѣколко минути захващат да излазіат от устата му думи, интонациата на които захваща да става все по-силна, додѣто най-послѣ се чуе съштинскиа глас на умрѣлиа, както сме го запомнѣли прѣз живота му (ако е, разбира се, нѣкой наш познат).

Г-ца Р..., като магнетизира два пъти жена ми, тъзи послѣдніата стана също медиум на въплоште-

пие, но тіа не бѣше тъй механическа, както Г-ца Р...; познаваше се често интонациата на нейния собственъ глас, но поизмѣнен, обаче, според духа, който дохажда да говори чрѣз неіа. Аз имах сам с жена си в 91 год. всѣкидневни сеанси цѣли три мѣсеца. От тогаз—само нѣколко засѣданиа, от време на време. Тука ште прѣпиша нѣколко кратки зѣбѣлѣжки, които правѣх на края на всѣки сеанс.

20 Іануари 1891.—Духа е Г-жа Кулон, баба на медиума.

—Аз съм бабата на медиума.

Въпрос: Потвърдете вашата самоличност; гдѣ бѣхте като се ужених?

Отговор: в Поатие.

В: коіа улица и *№*?

О: *№* 13.... ах! Колко е никакво! Не си напомніам името на улицата.

В: Гдѣ бѣше дъштеріа Ви?

О: Улица Басс Трей.

В: Ходите ли в Марсилиа?

О: да навидіа сина си Михаил..... понѣкога Уморена съм вече, нѣмам вече флуид и си отивам..... ште дойда пак.

Тогав чувам един особен въздъх от медиума; усѣштам се излизанието на една душа, като кога чуваме послѣдниа дъх на един умираіушт без агониа. Медиума си потрива очитѣ и се събужда, нѣкак очуден, или пък остава заспал и извѣстни движенна на лицето и ръцѣтѣ, както и едно трудно дишание, прѣдзвѣстіават, че се приготвіа едно ново въплощение

Іануари 1891—Духа Рене, Парижанин, който не е мислѣл ништо друго освѣн за развлѣченна, но който е имал добро и благородно сърдце, дохаждаше често и обладаваше твърдѣ добрѣ медиума. Една вечер, жена ми като се изхлъзна из стола, както ставаше често, (тъй като хоризонталната поза е най-удобна за духоветѣ да говорат), Рене ми каза: „ште просту-

дите жена си; турете си ръката на височина с главата ѝ и ште видите; ште направите добрѣ да турите нѣкоіа покривка на вратата.“

Наистена, че като приближих ръката си, усѣтих тѣчението на въздуха, който идеше на под вратата и удрѣше в главата ѝ. На сутрината турих една покривка. Рене се въплоти и ми каза: „видѣх, че си турил покривка, но тіа не досѣга земіата и сѣ едно е, като да іа нѣма. Трѣбваше да провѣрите направеното“. И наистена се увѣрих, че пак имаше тѣчение на въздуха и спустнах покривката до долу.

19 Февруари 1891. – Един дух се отправіа към мене с един женски глас, на прѣсѣкулки, енергичен и почти заповѣдателен:

„Поздрав.... ида за вас.. ; вий ми бѣхте мъж.... под царуването на Лудовик XIV.... лош мъж ... чапкънин.... скъперник...; вий имахте всички пороци и аз бѣх много честита като останах вдовица“.

В: поправил ли съм се отъ тогаз?

О: да.... друг пъть повече.... поздрав.

28 Іануари 1891.—Медіума заспива и слѣд пет минути испушта един въздъх, което от страна на духа означава, че можем да го попитаме.

В: кой е там?

О: удобріавате ли запрѣщението на Термидор? (току што бѣха запрѣтили прѣдставлението на таіа драма в един Парижки театр)

—Не.

—Ах, добрѣ! Аз познавах Сарду (автора на драмата)

В: вий бѣхте нѣкой литератор?

О: да. Аз живѣх до старост и бѣх оригинален... най-послѣ аз бѣх един человѣк познат.

В: как ви е името?

О: за распознаването ште ме наричате „стара недъгавштина“. При туй това име ми даваха аслъ и приятелитѣ ми прѣди да останіа вашия свѣт.

Забѣлѣжка: Тоіа дух ми говори дълго, много умно и като учен человѣк; израженията му бѣха избрани и деликатни; при туй, той ми каза, че бил длъжен да употрѣбіава често перифрази, тъй като извѣстни думи не се намирали в мозъка на медиума и тоіа послѣдниа не бил достатъчно механически за да ги употрѣби; трѣбвало да накараме да го магнетиса Г-ца Р.... коіато стоіала по-високо в медиумничеството.

16 Мартъ 1891 —Бѣх си лѣгнал вече в 11 часа вечерта, когато жена ми, готова да се съблѣче, сѣдна в един стол и заспа. Слѣд нѣколко минути, като не чух дишанието ѝ, станах уплашено и турих ръката си под носа ѝ да усѣтіа дали дипа.

Един глас излѣзе из устата ѝ тогаз и ми каза: —иди си лѣгни; ний сме нѣколко духове и правим един опит.—Аз си лѣгнах.

Жена ми остана половин час заспала и най-послѣ, като се събуди, поиска да отиде в стаіата на дѣцата. Тіа не можи да мине, тъй като канапето, което се тътрило около 80 сантим., бѣше се прилѣпило до вратата и запушило исхода. Това бѣше опита, за който ми говори духа.

21 Іануари 1891.— Един непознат дух: — Ах, колко е мъчно да се говори!—Аз съм един велик дух, при всичко, че това название ште ви се види нескромно.

В: името ви?

О: безполезно.... повечето не могат, или не трѣбва да си казват името; изберете едно, което обичате, и аз ште се іавіавам с него.

В: Виктор?

О: не, твърдѣ банално.

В: вземете едно име от историата?

О: изберете вий сами.

В: Сократ?.... Платон?....

О: турете Платон, ако обичате, понеже аз бѣх философ. Слушайте: жена ви не е твърдѣ учена (вѣрвам че нѣма да се докачите) и нема достатъчно думи

или образи щото да мога да се искажа свободно. Туй не е нейна грѣшка, тъй като тіа притежава всичко туй, което трѣбва да притежава една жена в отношение на знанието. Когато се пообучи повече като медиум, ще дойда тогаз За сега то е неблагодарна работа, да се мъчиш да се исказваш чрѣз един медиум малко обучен. За един дух е толкоз по мъчно да се въплоти, колкото е по малко материален и по възвишен

Забѣлѣжка: Прѣди нѣколко дена, дойде да се въплоти един дух, който се казваше малко напрѣднал, бивш трошитель на камъни по пътиштата, съвършенно неграмотен и твърдѣ материален, който можеше по-лесно да обвладае медиума; като го попитахме за името, той ни каза че за распознаване ще се назовава за нас Іаков; той не рачи да ни каже съштинското си име, което е носил при-живѣ, незнаеше как е дошел у дома и бил довѣден от други дух, като се примъквал, както му се сторило, по дължината на стълбитѣ ни.

На въпроса: за колко време отивате от Париш до Бордо? Той отговори, че това пътешествие щѣло да му бъде толкова трудно, колкото и приживѣ. Той каза съшто, че осѣщтал до нейдѣ промѣнението на температурата, и че, когато виждял нѣкои да ѣдат, дохаждало му едно леко осѣщтание от глад.

Слѣд нѣколко дена, като попитахме един образован дух, който се казваше, че бил истински Парижанин, но че се намирал по-честит на онзи свѣт, за колко време отива от Париш до Бордо, той отговори: „почти мигновенно, но трѣбва да поискам. В съштност, една минута ми стига, но аз чувствувам малко мъчнотиа, тогаз когато по-прѣчистенитѣ духове правіат пътешествиата си мигновенно и без никаква умора. Тъй съшто, тие послѣднитѣ минават прѣз материата, прѣз вашитѣ стѣни, това, което аз не мога. Аз дохаждам до вас, като една сѣпка, като минавам прѣз всичкитѣ пукнатини“.

За съштитѣ въпроси, зададени на един дух, когото познавахме прѣз живота за добродѣтелен, получихме слѣдуіуштиа отговор: „мойтѣ заниманиа и штастието, което усѣштам като ги испълніавам, са за вас въображаеми нѣшта; моитѣ пътуваниа по земниа глобус са мигновени и без умора. Аз прѣминавам прѣз всички материи“.

Іануари 1891.— Духа Софиа: добра жена, коіато прѣз живота си се запознала с Г-ца Р..... в Амиен, гдѣто башта ѝ бил на гарнизон; тіа бѣше продавачка на зеленчук, не знаеше да чете и, когато се въплотѣше, имаше един писклив глас, който оставѣше в гръклана на медиума, слѣд като си отидѣше, извѣстна трудност.

Когато имаше много въплоштениа, тіа дохаждаше всѣкога послѣдніа и всѣк знаѣше, че тіа свършва засѣданиата, било у дома, било у Г-ца Р....

Един день като іа попитахме дали - намѣрила мъжа си в мира на духоветѣ, тіа почена да ни разказва, че мъж ѝ измѣніавал често, но че и тіа му отвърнала с съштата монета, така штото се раздѣлили; тіа не знаѣла гдѣ е той, била равнодушна към участта му и нѣмала желание да го тръси. Но туй не го казвала, заштото си спомніа неговата невѣрность, не!—тіа не му се сърдѣла за таквиз малки работи!

На въпроса: „виждаш ли Бог?“ тіа отговори: „вий виждате ли ме?“ На втор един въпрос: „виждате ли своіа ангел хранитель?“ тіа каза: „ако имам такъв, то не знаіа гдѣ се крие; при туй, знайте, притури тіа, аз ште ви кажа, че е, как го казвате, вий, ученитѣ, *по-флуид* от мене; и други един е по-флуид от него и той не го вижда на свой рѣд; и друг един оште по флуид..... и Бог е по-флуид от всички“.

Трѣбва да признайме че туй исказвание е извънредно интилегентно от страна на един невѣж дух.

Софиа ми каза един день: „днес дойдох да се науча на четмо, когато жена ви учеше дѣцата, заштото в бъдъштето си въплоштение аз искам да се

рода въ едно сѣмѣйство, което ште може да ме пообразова малко“.

Друг един день, Софиа като ми каза нѣкои думи май свободни за една жена, аз ѝ отговорих нѣкак сурово; тіа ми отвърна с тон на оскърбена жена, че не съм бил вежлив. За да се разотидем добри приатели, аз взех назад думитѣ си, като омекотих израженията си и като се извиних бързо. Духоветѣ не изказват обикновенно безрамности, но, тъй като Софиа бѣше, както тіа сама се изражаваше, твърдѣ бърбрица, то често се изплѣскваше думи, за които се раскайваше бързо и гледаше да ги поправи. Но като не ѝ идѣше отръки, то често, вмѣсто да поправи, изострѣше повече първитѣ си думи.

Един день и поисках новини от Г-ца Р..., гдѣто ходѣше често, понеже таіа Г-ца бѣше писала прѣз деньа на жена ми, че не ште може да дойде защото била болна. „Г-ца Р..., каза тіа, е твърдѣ добрѣ; тіа бѣше на вечеринка тъз вечер у Г-жа Т...“ Слѣд нѣколко дена Г-ца Р.... посѣти жена ми и ѝ каза, че неможила да дойде него день, защото получила една покана от Г-жа Т.....

Четри, пет пъти, дойде един Италианец да се въплоти в жена ми, коіато не познава думица Италиански; той се стараеше да го разберем, като мѣсеше Француски думи с Италиански; той говорѣше, както говорят чужденцитѣ, които непознават добрѣ езика, напр: „мене искам говоріа“.

Той ми каза, че жена ми била негова жена прѣди 200 години, в Неапол; че той іа биѣл много; че се каіал сега и искал да говори чрѣз устата ѝ, но че отсъствието на Италиански думи в мозъка и прѣчело много за това, опите повече, че медиума не бил доста механичен. Обаче, ако жена ми искала да научи Италианскиа език, то штѣло да бъде лесно, защото го е говорѣла нѣкога.

Една вечер Г-ца Р.... заспа и проговори: «*търса злато*».—„Што да е нѣкой скъперник“, каза един от присътствуіуштитѣ.—„Не, каза гласа, търса жена си

коіато се зове Лаура*). От както съм умрѣл не мога да іа намѣра; можете ли й узна адреса и да ми го дадете, като дойда пак? Аз съм капитан Бр.... умрѣл напослѣдък в Африка от едно падане от конь".

Като научих адреса, от един капитан, който познаваше таіа фамилиа по рожденното име на Г-жа Бр.. . без да знае това послѣдното, аз узнах че напстена тіа се наричала Лаура.

Един познат живописец, Бастиен—Лепаж, дойде и почена да нарѣжда цѣла върволица от своитѣ приатели, имената им, качествата им и особенно, недостатъцитѣ им; най-послѣ той ни каза: „най-доброто ми съчинение, което неможиха да оцѣніат както трѣбва, се намира в втората зала в Ліуксембург, срѣщту вратата; идете го вижте". Сутрината аз отидъх в Ліуксембург и картината на Бастиен—Лепаж сенамираше напстена на означеното мѣсто, подписанаот него.

Жена ми заспа и падна на потона. Един глас извика: „аз съм баштата на медиума". Аз го попитах за улицата, нумерото, града, прѣзимето.... с една дума, пълно освидѣтелствуване на самоличността си. Понеже духа се оплакваше че бил твърдѣ обезпокоіаван в говоренето си от нервозната кашлица, от коіато страдаше жена ми от един мѣсец насам, аз му казах: „вий трѣбва да имате лѣкари там; можете ли прати един за дъштерія си?—Отивам, каза той, да видіа ште ли мога да намѣріа нѣкой".

Слѣд един час, жена ми, коіато си бѣше лѣгнала, биде приспана магнетически от един дух, когото тіа виждала, че іа магнетисва и аз чух тие думи: „аз съм лѣкарья и дойдох да іа изцѣріа; тіа нѣма да се събуди, защото ште іа прѣкарам от магнетическиа сънь в естественнна; прочее, вий не се бойте от нищто и спете".

Сутрипта жена ми бѣше коренно изцѣрена.

съобщава капитан Тетра.

*) На Французки думитѣ злато и Лаура се произнасіат еднакво «Лор», но пишат се различно.

ЗРИТЕЛНИЦИ

(из Revue Spirite)

Има хора надарени с едно странно качество да виждат твърде іасно това, което другитѣ, макар с най-здраво гледание, не могат да виждат. Това качество нѣма за причина нѣкоіа оптическа измама, нито малко или много лъжливи видения; тѣзи, които са надарени с него, дѣйствително виждат и тѣхния поглед прониква в дълбочинитѣ на невидимиа мир. Тѣхната дарба, коіато можем да нарѣчем благоносна —защото това е истинско щастие, според мене, да можем да отбулваме тайнитѣ на природата—тѣхната дарба, казахме, не е постоіанна в повечето случаи, а само периодическа. Историата цитира извѣстно число от зрителници, от които най-знаменит е Самуил; много пророци са минавали същото за таквиз и по едно време Евреитѣ са различавали зрителнитѣ пророци от пророцитѣ, собственно казани. Зрителнитѣ виждаха в настоіаштето това, което други не можаха да видіат, а пророцитѣ виждаха, четѣха в бъдъштето и правѣха прѣдсказвания, които се испълніаваха слѣд много години. Езичничеството е имало същото много сибили, които бѣха същински зрителници; същото е имало подобни и между магіосницитѣ и вълшебницитѣ от срѣднитѣ вѣкове. В ново време се цитира само зрителницата Преворст, при всичко че съществуват по селата и г адоветѣ цѣла сган от зрителници мъже и жени, репутацията на които не се простира по далеч от селото или улицата, гдѣто живѣіат. Какво може да виждат тиа зрителници мъже и жени, за които говорите? Ште ни попитат. Отговаріаме: тѣ виждат невидимитѣ, цѣла сган от същества с различни форми и височини, които имат често чудновати, понѣкога даже страшни фигури. Тѣ виждат същото, и това е най-обикновеното, призраци. Прѣдставете си една къща обитавана от нѣкой лошав дух, един от тѣзи духове, които обичат да тре-

вожат и плашат спокоинитѣ обитатели на една къшта. Равоветѣ пълни с съдове и разни принадлежности за ѣдение са хвърлени на земіата, бѣлитѣ дрѣхи са расхвърлени на всички страни, столоветѣ, канапетата, маситѣ са обърнати. Лампитѣ откачени от тавана от една лукава и невидима ръка. падат на пода. Разнитѣ искусни украшениа на огнището или салона са разклатени и изпочупени. Полициата, коіато извиквате на помошт и скептицитѣ, налѣгат да казват че туй е дѣло на нѣкой злосторник, който умѣе да се крие, а пък набожнитѣ и суевѣрни хора го отдават на діавола. Как да се увѣрите, дали това е дѣло на нѣкой зъл дух, или на нѣкой вагабонтин с плът и кости? Вий си припомніате, че един от приателитѣ ви, който минава малко за демономаниак или суевѣрник, ви е говорил, че познава един зрителник, чийто адрес ви е и дал. Провождате за тоіа зрителник, който дохожда тъкмо в часа, когато невидимиа захвашта своіата врѣва и вижда един призрак в форма на человѣк, който протѣга своіата безплътна и неуловима ръка към всичкитѣ прѣдмѣти, што може да досѣгне, и ги прави да подскачат. Зрителника го вижда, но като нѣма никаква власт и мошт върху тоіа лошав хитрец, той стои само като свидѣтель на туй, което върши, без да може да му попрѣчи. Вий узнавате, че сте жертва на един зломислен дух обезплътен; полициата, коіато бди върху всичкитѣ махаленски вагабонти, не може да улови нито едного в това дѣло; принудени сте да чакате с търпение додѣ благоизволи вашиа безпокоитель да прѣкрати лошитѣ си игри.

Зрителничеството не е една привилегиа само на человѣческиа род; мѣжду животнитѣ се намират съшто зрителници. В бройа си от 21 Март Лондонскиа вѣстник „Light“ расказва за едно силно куче булдог, което открило един призрак, който обхождал една къшта, чийто поіавлениа причиніавало ужас на нѣколко лица, които го виждали. Той не се задоволіавал, когато поисквал да се направи

видим, да се расхожда само из коридоритѣ, но правил и шум за да го чуіат тѣзи, които неможали да го виждат. Цѣлата къща била уплашена; един от локатеритѣ, който отдавал пума просто на нѣкой лош шегаджий, пуснал булдога си в къштата, в часа, в който, спорѣд указаниата на тѣзи, които той наричал суевѣрци, призрака правил обиколката си и шума. Кучето обиколило смѣло къштата, коіато прогърмѣла от лаіанието му, подир, отведнъж се спрѣло, пр ѣвило опашката сп мѣжду краката, останало като ужасено, с очи вторачени във въздуха, с настръхнали косми, цѣло растрѣперано, и побѣгнало. Закліучават, че ако тоіа усърден и прѣкрасен пазитель на господаревата си къща, от когото се боѣли крадцитѣ и просецитѣ, е бил като гръмнат от ужас, то е заштото видѣл призрака. Тоіа член е напечатан под заглавие: „Животнитѣ могат ли да виждат духове“? Конетѣ същото тъй като купетата числіат мѣжду себѣ си зрителници и страховетѣ, които обхващат отведнъж нѣкои коне, когато не се забѣлѣжва по пътьа никакъв прѣдмѣт, който да ги оправдае, могат да се отдадат че са причинени от призраци или невидими съштества, видими само за тѣх.

Един селски лѣкарь живѣел в едно село, гдѣто изгорѣла къштата на един земледѣлец. Коньа, който се намирал в обора и когото не можле да спасіат, изгорѣл цѣл. Слѣд нѣколко дена, като минавал покрай изгорѣлата къща лѣкарьа в колата си, коньа който до тогава не се е показвал страшлив. се спрѣл отведнъж, не рачил да върви напрѣд и се показал уплашен. Той се дръпал и даже поправѣл. Лѣкарьа, като не можал да се обіасни каприциата на коньа си, до тогаз мирен и покорен, възвил в други един пъть. Много пъти той искал слѣд туй да прѣкара покрай изгорѣлата къща, но всѣкога коньа показал съштиа страх. Селскиа лѣкарь, твърдѣ съмнителен (скептик), чудѣл се какво да мисли за това измѣнение на коньа. Една добра жена в селото, коіато ми-

навала за магіосница и зрителница, му казала, че ако коньа се е плашил на него мѣсто, то е за туй, защтото виждал върху пътьа призрака на изгорѣлиа конь. „Всѣки пъть когато минавам покрай таіа къшта, продължила добрата жена, аз виждам тоіа призрак, и когато не го видіа вече там, аз ште Ви извѣстіа да минете, без вашиа конь да покаже страх“. Макар че не вѣрвал никак магіосницитѣ и зрителницитѣ, лѣкарьа послѣдвал съвѣта на добрата жена. Слѣд един мѣсец тіа му извѣстила, че не виждала вече нищто и го увѣрила, че може вече да минава. И наистена, че от тоіа день насетнѣ, доктора минавал с колата си покрай зловѣщтата къшта, без коньа му да покаже и най-малкиа страх. Прочее, има и мѣжду животнитѣ, сѫщо както мѣжду человѣцитѣ, особенно надарени, които виждат туй, што другитѣ немогат да видіат и които имат право да се наричат зрителници, каквито толкоз почитаха в старо време.

Древнитѣ хора гледаха като Божии избранници тие, които бѣха получили от природата таіа чудна и особенна дарба, што ги отличаваше от подобнитѣ им: струваха им се като забѣлѣжени от Божиа печат и ги почитаха. Хората на новитѣ времена не са толкова набожни и суевѣрни: този, който вижда туй, што другитѣ не виждат, този, когото наричат зрителник, е гледан, особенно ако е нѣкой сіурмах, като луд, и не един, што се е ползувал с голѣма репутациа всрѣд простоліудието, е бил праштан в нѣкоіа лудница и подлаган на студен душ. Аз съм казвал вече, че има в лудницитѣ, не малко хора с здрав разум, които минават за луди и нѣмат други грѣх освѣн тоіа, че виждат, чуват и усѣщтат това, което обикновеннитѣ хора не виждат, не чуват и не усѣщтат. Във висшето обштество са по-снисходителни, не ви запират, но казват: „бѣдниа Х... ! Какво нещтастие! Добър и духовит е при туй, но има моменти когато става страшен духовидец!“ Когато бѣдниа Х.... научи какво говоріат за него хората, той почена да се

пази вече и да не се хвали със своіата благоносна дарба, за коіато расказвал до сега: захвашта да іа крие. Тогава казват че се е излѣкувал, че поченал пак да чувствува здраво, че болѣстта му била прѣходна. Опасно е твърдѣ хубаво да гледаш, твърдѣ хубаво да чуваш, твърдѣ хубаво да усѣшташ ....

Танца на умрѣлата

(из Revue Spirite)

Доктор Франц Хартман, автор на „живота на Парацелс", „наука на конечниа и безконечниа живот", „живота и учението на Іаков Боем", гарантира за вѣрността на слѣдуіуштата историа, коіато се случила на един от приателитѣ му. Ето какво казва той:

В 1860, приателья му живѣел с родителитѣ си и двѣтѣ си сестри в една голѣма и стара къшта до града Г..., в Бавариа. Стаіата му била от страни на една голѣма зала за ѣдение (трапезариа), на вторіа кат, с прѣдніа стаіа, коіато гледала в един коридор, на който се намирали главнитѣ стълби.

От двѣтѣ му сестри, голѣмата, на име Берта, била с един характер твърдѣ сериозен; Іохання, напротив, била твърдѣ весела, закачлива и обичала танцуванието до лудост. Често тіа взимала брата си и го принуждавала ште не ште да танцува додѣто падне изтоштен; тогаз тіа се смѣіала със сълзи, нѣшто което не прѣчело да се обичат много двамината По това време Іохання си спечелила на един бал една силна настинка, коіато скоро се обърнала на охтика; братъ ѝ бил тогава студент по медицината в Міунхен. Въпрѣки успокоителнитѣ му писма, студен та видѣл, прѣз слѣдуіуштитѣ ваканции, че болѣстта правѣла чувствителен напрѣдък; един день го извикали телеграфически да дойде да навиди сестра си, коіато била на свършванис. Като не можил да стигне освѣн късно вечерта, той пристигнал с кола о-

двам към срѣдноштъ на другиа день. С нетърпение звънналъ той на вратата и без да се спрѣ да поговори със стариа вратарь, той вземалъ свѣштта и се качилъ направо в стаіата си; той съблѣкалъ пардесіуто си и като се обърналъ, видѣлъ прѣдъ себе си сестра си Іоханна, засмѣна, здрава, без никаква болѣзненна червенина по странитѣ, които билъ забѣлѣжилъ прѣзъ послѣдніото си посѣщение. Тіа изглеждала нѣкак поблѣдна и била облѣчена с една рокліа от бѣла муселина, с един вѣнец от бѣли триандафили около челото си. Чернитѣ ѝ коси падали по раменѣтѣ.

Много очуденъ да намѣри сестра си с изглед на добро здравие, той не забѣлѣжилъ странноститѣ на нейното облѣкло; той ѝ уловилъ ръцѣтѣ, като казалъ: „колко съмъ честитъ да те видіа на крака, аз те мислѣхъ твърдѣ болна“....

„Азъ съмъ съвършенно добрѣ“ отговорила сестра му и ништо не показвало противното, освѣнъ слабата и глуха интонаціа на гласа ѝ, което той приписалъ на ехото от голѣмиа празенъ коридоръ, грѣто се намирали.... Туй било самата тіа, хубава и весела млада мома на нѣкогашнитѣ години, и ефирното нѣшто, което забѣлѣжвалъ в неіа, той го отдавалъ на контраста мѣжду чернитѣ ѝ коси и бѣлата ѝ рокліа.... „Едвамъ мога да вѣрвамъ очитѣ си, говорилъ брата като милвалъ милата си сестра; аз очаквахъ да те намѣріа на лѣглото, а те намирамъ готова да отидемъ на бал“. Іоханна, на тиа думи, се повъртіала граціозно на валсъ два—три пъти, подиръ което, отведнъжъ оловила брата си и го прѣсилила да танцува със неіа, въпрѣки неговитѣ протестиранія. Тежкитѣ пътнически обушта гърмѣли в коридора и замаіанъ, той помолилъ сестра си да се спрѣ; всичко му се струвало да се върти наоколо му; той турилъ за единъ миг ръцѣтѣ си въз очитѣ и като ги отворилъ, почти в сѣштиа миг, намѣрилъ се самъ: сестра му била изчезнала.

Като тръгнилъ подиръ неіа, той се намѣрилъ лице срѣщу лице с една калугерка, пардачка на болната,

коіато идѣла с една снѣшт да види кой прави толкова шум, когато тіа пази будна в стаіата на мъртвата. „Мъртва,казал той, коіа е мъртва? Іоханна бѣше тука и ме прѣсили да танцувам с неіа за да ми покаже че е оздравила; гдѣ е тіа? Не іа ли срѣштнахте в коридора!“ Калугеркат а почнала да се кръсти и да се взира добрѣ да не би да има работа с нѣкой луд или пиан человѣк. „Вог да ни помилва, казала тіа, сестра ви почина сношти в 6 часа и ето аз токушто оставих тѣлото ѝ.“

Без да слуша повече, той слѣзал бързо стълбитѣ и се намѣрил в стаіата, гдѣто лѣжала покойпата Іоханпа облѣчена в бѣла муселинина рокліа; бѣли триандафили обкръжавали дългата ѝ коса; една усмивка се покоіала на устнитѣ ѝ, лицето ѝ било блѣдно и тихо; тіа приличала да спи честито. Сестра му Берта влѣзла и му казала, че Іоханна умрѣла, говорейки за брата си, когото искала много да види за послѣден пъть.

Доктор Хартман не вѣрва че духоветѣ се възвръштат от нѣбето, но че астралното тѣло (туй, което спирититѣ наричат околодушник), веднъж раздѣлѣно от материалното тѣло чрѣз смъртта, можало да прави различни чудни работи, според инстинктитѣ, които са го обладавали във време на обезплътіаванието си.

Едно астрално тѣло, което без духа, се поіавіава, говори, танцува, като си направіа едно тѣло—това е вече много! При всичко туй, то е което смущтава ученитѣ, слѣд като съпикасали тѣзи истини противни на неантизма: вѣчността на духа и неговата възможност да се съобщтава с въплътенитѣ.

Усѣщанията на сомнамбули в съприкосновение с болни.

(Из Messager)

Нѣкои сомнамбули (хипнотизирани) са надарени с печалното свойство да усѣщат мигновенно болкитѣ на болнитѣ хора, с които ги поставіат в съприкосновение, и даже да показват същитѣ болѣстни признаци, от които страдат тие послѣднитѣ. Това е било набліудавано отколѣ и Жорже се изразіава в слѣдуіущитѣ думи:

„ Ако моитѣ сомнамбули, казва той, се поставіат, в съобщение с нѣкой болѣн человѣк, отведнъж досѣщат едно безспокойствие в членоветѣ си, от там в главата, послѣ във всичкитѣ мускули и найсетнѣ една мъчнотиа, даже болка, в тие части на тѣлото гдѣто страда болниа. Често пъти, истерици и епилиптици, в минутата когато ште им дойде удара, са причиніавали отведнъж силно главоболие и удар на лица, които са били болни от тѣз болѣсти.

Тѣзи случки не ми позволіаваха да продължавам опититѣ си, колкото исках. Един день трима сомнамбули бѣха заедно в една стаіа. Единиа сомнамбул бѣше до краката на лѣглото и страдаше от силни болки в главата и стомаха. Другиа, върху лѣглото, бѣше доста добрѣ в здравието си. Третиа, отстрани до лѣглото, си къпеше краката. Вториа отива да се разговаріа с първиа, похваща го и усѣща отведнъж один удар. Додѣто помагам на този, третиа си изважда краката от синапената вода и, като го натискам по колѣнѣтѣ за да ги втопи вътрѣ, той отведнъж усѣща едно силно потрѣсение, което сравни с изпраздването на електрически ток, и се намира същото нападнат от болѣста. Всѣкога, когато, слѣд като съм оставѣл сомнамбулитѣ си, съм ги намиралъ въ болѣзненни усѣщанна, аз бѣх увѣрен че са имали съприкосновенна с болни хора прѣз отсъствието ми, въпрѣки строгото ми запрѣщаване.„

Това не е мъчно да се обіасни. Всѣки знае с каква бързина се прѣдават извѣстни *неврози* от лице на лице. Невъзможно е, напримѣр, да се прозѣва нѣкой в едно събрание хора, без да се намѣріат подражатели. Виждало се е даже епилептици да падат, само от виждането на други епилептици, които е хванало кризата. Една жена, коіато е близо да роди, рискува твърдѣ да усѣти болкитѣ на раждането, при вида на друга жена коіато ражда. Прочее, ако влиянието на подражателността може да дѣйствува до такава степен в будно състоіание, съдете какво може да бъде прѣз време на сомнамбулизма (хипнотизм), прѣз когото всичкитѣ впечатления са тъй бързи и живи. Върху това, отбѣлеженитѣ от Жорже факти са далеч от да прѣставліават нѣкое общо положение. Между сомнамбулитѣ има нѣкои, които не усѣщат при болни хора друго, освѣн извѣстна тѣгота, но без никакво подобие с болката на болнитѣ: най-послѣ има и такива (наистена, най-малобройни), които не усѣщат нищо. Признавам, че тие послѣднитѣ не са твърдѣ за вѣрване и, че първитѣ са най-съвършени сомнамбула. Но тѣхното съвършенство даже, може да е един недостатък, тъй като не ще могат да издържат дълго време печалното си положение да усѣщат чуждитѣ болки. Азъ видѣх напослѣдок една сомнамбула (Госпожица Карпа) коіато, консултирана прѣд мене за един болен до толкова опасно, щото умрѣ слѣд три дена, захвана да испуща сърцераздирателни викове и да се прѣвива така, щото іа помислѣх в агония. Това момиче получава, както ми казаха, 5-6 франка за всѣко консултиране, но наистена че заслужва тъз печала, ако понтаріа при всѣка сеанса, тежката сцѣна, на коіато аз бѣх свидѣтель.

(От Алф. Тест, доктор от Парижския Медицински факултет)

РАЗНИ

Спиритическа федерация.— В едно събрание, държано напослѣдок в Париш от спирити, под прѣдсѣдателството на Лоран Фаже, се турило основата на една федерация, на коіато цѣлта е да събере всичкитѣ спирити на свѣта и да ги привърже къмъ една обща программа относително изслѣдването на спиритическитѣ іавления. Спорѣд статистиката от 1889 год. ако федерациата събере всичкитѣ спирити на свѣта, тѣ ште достигнат грамадното число *десет милиона*!.

Къшта обитавана от духове.—Отколѣ духоветѣ не бѣха правили да се говори за тѣх в Париш. Види се че им е било неприятно това мълчание, защото се поіавіават пак в една къшта №. 20, улица Сурдиер. Ето какво е съобшила Г-жа Алба на един полицейски комисаръ: „от три дена насам, увѣрила тіа, аз забѣлѣжвам необикновенни работи да се вършат в готварницата само; всички вѣшти, които са закачени по стѣната са буйно прѣмѣствани; тъз нощ три чаіани кутии, турени върху един рав, скочиха на земіата, една подир друга; една лампа, една скара и една іутиа, захванаха да играіат лудишката; един долап (подвижен) се два пъти отдалечва от стѣната. Тъзи сутрина кръговетѣ, които запушват устата на огништето, захванаха да подскачат; един от тѣх бѣше запратен с такава сила, че счупи една четвъртина от вратата и рани в крака леліа ми, коіато бѣше в другата стаіа“. Слѣд туй расказване комисарьа поченал да издирва. Цѣла тълпа от спирити, дописници и прости съсѣди, почнали да обикаліат къштата и да безпокоіат домашнитѣ повече от безпокойнитѣ духове на умрѣлитѣ, които продължавали да хвърліат и мѣстіат вѣштитѣ. Архитекти разгледали околнитѣ къшти и самата неіа, но ненамѣрили ништо. Даже, апартаментитѣ, около тоіа, гдѣто ставали таинственнитѣ работи, били праздни от локате-

ри, с изкліучение на един, гдѣто живѣіала една буржоазна фамилиа и гдѣто не сѣ извършвали никакви подобни іавлениа. Іавлениата продължавали. Цѣлата готварница била разбъркана. Штом турѣли нѣкой прѣдмѣт върху пештта и отведнъж отскачал на земіата. Директора на обштинската Лабораториа посѣтил къштата и констатирал че шумоветѣ прѣстанали от как си отишла плѣменницата на един локатер, коіато била болна и в едно извънрѣдно нервозно състоіание.

В редакциата ни се получиха:

Стенографически вѣстникъ, мѣсечно списание за наука и искуство. Год. I бр. 2, 1893, София.

Бързописъ, месеченъ стенографически вѣстникъ. Год. I бр. 2, 1893, София.

Цѣлина, селско мѣсечно списание за стопанство, поминъкъ, наука и книжнина. Год. II кн. V, 1893, Пловдивъ.

Дѣтинска почивка, мѣсечно иллюстровано списание за дѣца. Год. II кн. VIII, 1893, Силистра.

Изворъ, мѣсечно иллюстровано списание за ученици и ученички. Год. II кн. IV, 1893, Руссе.

Звѣздица, мѣсечно иллюстровано списание за дѣца. Год. II кн. V, 1893, София

Прогрессъ, ежедневенъ обществен вѣстникъ. Год. I, 1893, Т. Павард.

Свобода, всѣкидневенъ политически-литературенъ вѣстникъ. Год. VII, 1893, София.

Въздържатель, мѣсеченъ вѣстникъ противъ пианството. Год. II бр. 4, 5, 1893, Пловдивъ.

Свѣтъ, мѣсечно списание за наука, литература и домакинство. Год. I кн. IV, 1893, София.

Православенъ проповѣдникъ, религиозно-нравственно мѣсечно списание. Год. I бр. 5. 1893, Самоковъ.

Женский свѣтъ, периодическо списание редактирано отъ жени за Госпожи и Госпожици. Съ притурка. Год. I бр. 8, 9, 1893, Варна.

Юридическо списание, мѣсечно издание Год. V кн. IV, 1893, София.

Прѣгледъ, мѣсечно списание за литература, правни, административни, економически и естествени науки. Год. I кн. II, 1893, Бургазъ.

Природа, иллюстрованъ журналъ за наука, стопанство, ловъ и риболовство. Год. I бр. II. 1893. София.

Дума, литературно-научно-обществено мѣсечно списание. Год. III кн. I, 1893, София.

Записки по мисъльта и живота, полумѣсечно списание. Год. I кн. VII и VIII, 1893, София.

Съдебна библиотека, еженѣсечно списание за законодателство, правосъдие и администрация. Год. VI кн II и III, 1893, Ямболъ.

Домашенъ приятель, мѣсечно списание за наука, религия, промишленность и книжнина. Год. V бр. 4, 5, 1893, София.

Младина, научно-забавителенъ вѣстникъ съ картини за младежитѣ отъ двата пола. Год. II кн. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII 1892-93, Казанлъкъ.

Искра, научно литературно списание. Год. IV кн. 9, 1893, Шуменъ.

Пловдивъ, политически вѣстникъ. Год. VIII, 1893, Пловдивъ.

Ребусъ, еженедѣлно спиритическо списание. Год. XII №591, 2, 3. 1893. Адресъ: въ Редакціи журнала „Ребуса" С.-Петербургъ Цѣна 5 рубли за година.

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ

Платили *за I година*: **Пловдив**, Г. П. Ив. Ковачев (испратихме, не сте ли получили още?— оставате пак 1 л. длъжни).— *за II година:* **Севлиево**, Г. поруч. Чобанов; **Лом**, Г. В. К Русковский (учен.); **Бургаз**, Г. поруч. Караминев: **Т.-Пазарджик**, Г. К. П. Спасич; **с. Бобошево**, (Дубн. ок.), Н. Св. Св. Кирил: **Сливен**, Г. Ил. Димитров.— *За III година:* **с. Джефарча**, (харм. ок.), Н. Св. Св. Запріан П. Чавдаров; Г. Дино Тодоров; **с. Тремезлий** (Хаск. ок.), Н. Св. Св. Т. Ив. Шишманов.— *За I и II година*: **с. Добри-дѣл**, (орѣх. ок.), Г. Цани Вълев; **Бургаз**, Г. Поруч. Атанасов.— *За II и III година*: **Варна**, Г. Д-р Желѣсков; **София**, Г. Георги консулов.— *За I, II, и III година*: **с. Корашлий**, (Харм. ок.), Г-да Ц. Коева, Г. Пеніу Тіанев; **София**, Г. М. Кълъпов. Г. Ст. Марков Г. М. Голдемберг.—

с Джефарча, (Харм. ок.), *Г. Георги Джиганов (учен)*: Приети $3^1/_2$ л. Абонамента за III г. е 5 л. за всички безразлично. Молим пратете още $1^1/_2$ л.- **с. Корашлий**, (Харм. ок.), *Г. Ан. Запріанов:* Благодарим. Изпратихме по означенитѣ адресси. III год. ште Ви се изпращта даром, като настоіатель.— **с. Діулгерлий**, (Бург. ок.), *Г. Д. Иванов*: Получихме книжкитѣ и се распоредихме.— **Лѣсковец**, *Г. Ст. П. Ганев (учитель)*: Имаме и I и II год. Ште Ви пратим, като прѣдплатите, както е обіавено на корицитѣ.— **Търново**, *Г. Нѣд. Илиев (учен.)*: Прихме 4 л. изпратихме I кн. III год. Пратете молим още 1 л.— **Руссе**, *Г. Ник. Кузманов*: Същото.— **Самоков**, *Г. Бл. П. Димитров*: Молим, пратете $7^1/_2$ л. двѣгодишен абонамент.—

Редакцията.